

ONKlsta Fintoon

Susanna Nykyri, VTT, tietoasiantuntija
susanna.nykyri@helsinki.fi

Finto-palvelu / Kansalliskirjasto

13.2.2014 Asiantuntijaseminaari, Kansalliskirjasto

Esitys

- **ONKI-projekti**
- **Sisällöllinen näkökulma: kolmikielinen, yksikulttuurinen YSO**
- **Mistä lisää tietoa projektista?**

Tavoitteet

Tarjota pysyvä, keskitetty, Kansalliskirjaston ylläpitämä ontologiapalvelu

- ontologioiden julkaisu
- ontologioiden käyttö
  - selailu
  - rajapinnat
- ohjeita ja tietoa
- perustuu avoimeen lähdekoodiin

Tekijät

- **Projektipäällikkö Matias Frosterus**
- **Tietojärjestelmäasiantuntijat Sini Pessala, Osma Suominen ja Henri Ylikotila**
- **Tietoasiantuntijat Mikko Lappalainen, Susanna Nykyri ja Tuomas Palonen**
- **Asiasanastoasiantuntijat Mirja Anttila ja Liisa Virtanen**
- **Käännös- ja peilaustyöt Maria Forsén (sv) ja Satu Niininen (en)**
- **Suunnittelupäällikkö Annu Jauhiainen**

Taustaa

FinnONTO -- Suomalaiset semanttisen webin ontologiat (2003-2012)

- Aalto-yliopiston semanttisen laskennan ryhmän projekti, jossa luotiin pohjaa suomalaiselle semanttisen webin / yhdistetyn tiedon (Linked Data) infrastruktuurille
  - Tekesin rahoittamaan hankkeeseen osallistui kaiken kaikkiaan n. 50 yritystä ja organisaatiota

Ontologiatyön ja siihen liittyvien palvelujen jatkaminen koettu erittäin tärkeäksi

-> ONKI-projekti

ONKI-projekti on Kansalliskirjaston, opetus- ja kulttuuriministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisprojekti

-> ontologiapalvelu Finto

Ontologiat

Ontologia on jonkin aihealueen käsitteiden eksplisiittinen määrittely

- Käsitehierarkia, joka kuvaa käsitteiden väliset suhteet

Jos eri sovellusalat ja niillä toimivat organisaatiot käyttävät tiedon indeksoinnissa **samoja käsitetunnisteita (URI) samoista asioista**, niin järjestelmien integrointi helpottuu.

YSON suunnittelu

Käsitteiden väliset suhteet voidaan määritellä eri tavoin.

Mikä vaikuttaa? Keskeisiä tekijöitä

- **Funktio**
- **Korpus**
- **Kieli**
- **Kulttuuri**

Kolmikielinen ontologia

YSO = Yleinen suomalainen ontologia

”suomalainen” kulttuurina

Suomessa kaksi virallista kieltä, suomi ja ruotsi

Englanti lingua francana

Sisältö

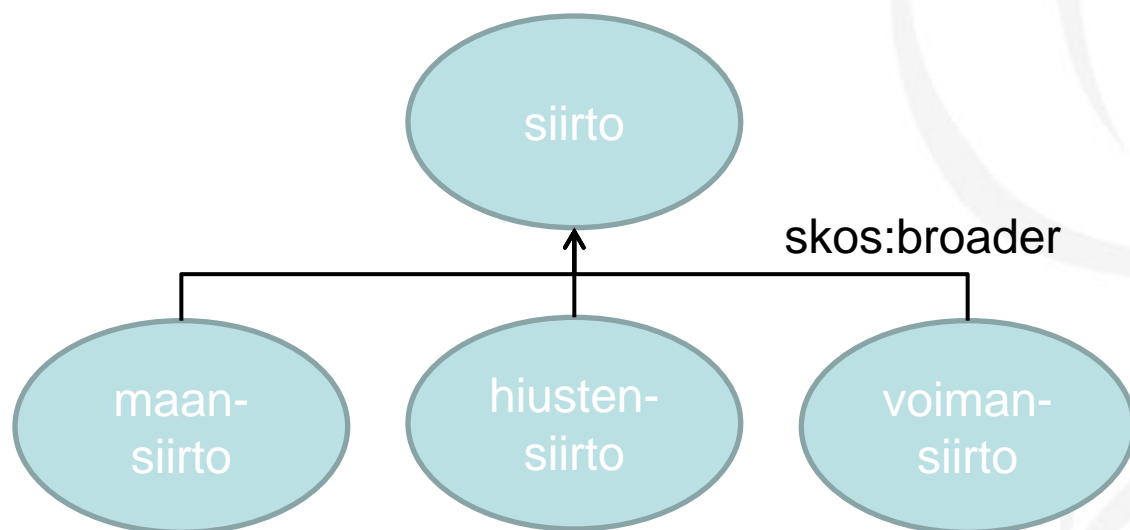
- **Perustuu YSAan eli Yleiseen suomalaiseen asiasanastoon**
- **YSA perustuu ns. kirjallisuustakuuseen, on käytetty laajalti ja jo vuosikymmeniä sisällönkuvailussa**

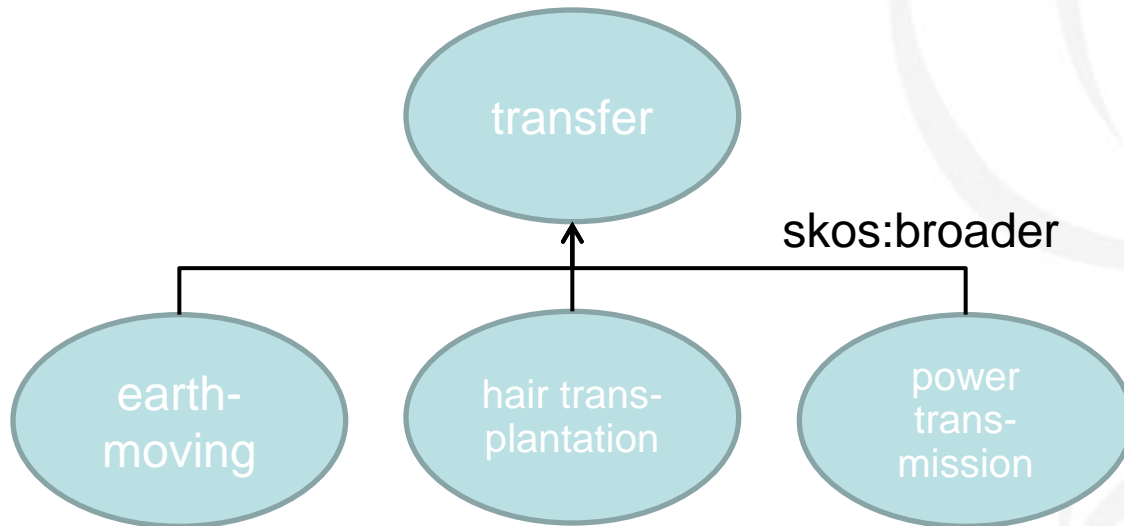
Mikä on keskiössä? - Mitä käännetään? Käsitteitä vai termejä?

- > nykyisessä YSO-työssä fokus siirtynyt tiedonhakijaan, joten mietittävä aiempaa enemmän käsitetasoa, intuitiivista ja temaattista etenemistä, ja tiedonhakukyselyjen laajentamista/supistamista

Esimerkkinä siirto (*transfer*)

Kieli vaikuttaa hierarkiaan

Johtopäätökset

Monikielisyys osaltaan paljastaa käsitetason epäloogisuudet, ja haastaa ilmaisemaan tarkemmin ja sijoittamaan käsitteet niiden tosiasiallisesti keskeisimmän merkityssisällön mukaan. -> Lisää tarkkuutta niin sisällönkuvailuun kuin tiedonhakuun.

ONKI-projekti

Finto-palvelu:

<http://finto.fi/fi/>

Projektin wiki:

<https://wiki.helsinki.fi/display/ONKI/>

**Meidät tavoittaa ONKI-projektin sähköpostilla:
onki-posti@helsinki.fi**

Kiitos!